

Werken als psychiater in de ggz is mooi, maak het dus aantrekkelijk

Ggz-aanbieders zijn altijd op zoek naar jonge psychiaters. Eenmaal binnen ontbreekt het aan een formele structuur om ze enthousiast te houden, stelt Louise Smalenburg, psychiater en voorzitter van De Jonge Psychiater. Dat kan beter, vindt ze, en het zou uiteindelijk ook kunnen helpen om de wachtlijsten in de ggz niet verder te laten oplopen.

TEKST: FRANK VAN WIJCK FOTO: LOUISE SMALLENBURG

In de ggz is meer nodig dan alleen efficiëntere patiëntenzorg, is de stelling van Smalenburg. Het is ook zaak om er op actieve manier werk van te maken jonge psychiaters te behouden in de ggz. “Als arts in opleiding heb je een netwerk om je heen voor begeleiding en supervisie”, vertelt ze. “Als je eenmaal medisch specialist bent en in de ggz aan de slag gaat, ziet dat beeld er anders uit. Je belandt dan in een prachtig vak, laat ik dat vooropstellen. *De Psychiaterthermometer* die De Jonge Psychiater in 2020 publiceerde op basis van een enquête, laat zien dat psychiaters positief en trots zijn over de inhoud van het vak. Maar het is wel zaak om ze te behouden voor de ggz, en daarin speelt begeleiding van beginnende psychiaters een belangrijke rol. Die is nu te veel afhankelijk van persoonlijke initiatieven. Daarop zou een meer structurele focus mogen liggen, geborgd door management van ggz-instellingen.”

Mentorschap

Smalenburg pleit ervoor dat de beginnend psychiater bij de start van diens carrière in de ggz een senior psychiater als mentor krijgt. “De jonge psychiater stapt in het werk in een tijd waarin de patiëntcasuïstiek steeds complexer is geworden”, zegt ze. “Natuurlijk kun je als beginnend psychiater in de ggz altijd een collega consulteren. Maar wat meer structuur hierin zou waardevol zijn. De begeleiding kan naar wens worden ingevuld: bijvoorbeeld om te reflecteren op hoe de eerste avond-, nacht- of weekenddiensten zijn gegaan of juist hoe je carrièrepad verder vormgeeft en jezelf blijft ontwikkelen. Misschien zijn managers zich niet altijd even bewust van de intensiteit van het werk als psychiater in de huidige tijd en hoe dit kan zijn voor iemand die net begint. Daar komt bij dat er een aantal taken zijn in de ggz die alleen door een

regiebehandelaar, vaak een psychiater, kunnen worden gedaan. Sparren met een meer ervaren psychiater helpt om een balans in, en diversiteit van, taken te houden. Belangrijk om het werk interessant te houden.”

Hierin is een rol weggelegd voor het management van de ggz-aanbieders, stelt Smalenburg. “Dat mag op dit punt wat meer buiten de lijntjes kleuren”, zegt ze. “Natuurlijk kan het stellen dat die tijd die aan begeleiding wordt besteed, geld kost omdat die niet besteed wordt aan declareerbare patiëntenzorg. Maar ik denk dat die tijd zich uiteindelijk vanzelf terugverdient. Het heeft te maken met goed werkgeverschap.”

Invloed op de wachtlijsten

Als van begeleiding van jonge psychiaters in de ggz structureel werk zou worden gemaakt, zou dit zelfs kunnen helpen om de wachtlijsten in de ggz te laten afnemen, denkt Smalenburg. “Goede begeleiding bieden door ervaren collega’s kan het voor jonge psychiaters juist aantrekkelijker maken om te kiezen voor werken in de ggz”, zegt ze. “Natuurlijk hebben meer factoren invloed op het bestaan van die wachtlijsten dan alleen een tekort aan psychiaters in de ggz, maar dit aspect speelt wel een rol. Als regiebehandelaars vervullen de psychiaters tenslotte een sleutelrol in het proces en de continuïteit van diagnostiek en behandeling. Dus als zij er niet voldoende zijn, komt de zaak op een gegeven moment in de knel.”

Kijkend naar de wachtlijstproblematiek ziet Smalenburg ook het belang van een goede samenwerking tussen de ggz en de huisartsen en (POH’s GGZ). “Als die goed screent om te bepalen of een verwijzing naar de ggz wel of niet aan de orde is en daar ook tijdig naar handelt, kan

De jonge psychiater stapt in het werk in een tijd waarin de patiëntcasuïstiek steeds complexer is geworden

gezondheid bevorderen. Dat kan een dempende invloed hebben op het aantal ggz-verwijzingen”, zegt ze. “Niet alles hoeft bovendien door de ggz te worden opgelost en de neiging om naar de ggz te wijzen bij bredere maatschappelijke problemen is niet altijd terecht. Daarnaast is samenwerking tussen wijkteams vanuit de ggz en de sociale wijkteams vanuit de gemeente er vaak al wel, maar die kan er nooit genoeg zijn en ook daarin is nog winst te behalen. Veel oplossingen zijn mijns inziens gelegen in samenwerking en communicatie tussen ggz en sociaal domein. Op kleiner, individueel patiëntniveau zie ik in ieder geval vaak dat de oplossing van complexe problematiek juist te vinden is in die samenwerkingsverbanden.”

Politieke uitdaging

Smalenburg stelt dat staatssecretaris Maarten van Ooijen een behoorlijke uitdaging heeft en dat het geen stabiel vaarwater is waarin hij zich moet begeven. ‘Het is aan ons als behandelaars om de staatssecretaris van input te blijven voorzien over wat wij zien dat nodig is. Investing in goed werkgeverschap blijft van belang. Ik begrijp dat geld maar één keer kan worden uitgegeven en dat de kosten beheersbaar moeten blijven, maar het is belangrijk om te investeren in een kwalitatief goede, goed georganiseerde ggz, met voldoende menskracht, inclusief psychiaters. Al moeten we wel blijven relativeren en ook zeker niet uit het oog verliezen dat de ggz in ons land ondanks alle mitsen en maren in vergelijking met veel andere landen heel goed is.’

<<

dat soms voorkomen dat iemand uiteindelijk naar de specialistische ggz moet doorstromen”, zegt ze. “Zeker een POH-GGZ die eerder in de ggz heeft gewerkt en ervaren is, kan dit goed inschatten en bij veel problemen al zelf interveniëren. Mijn ervaring is dat er nu soms nog te veel variatie bestaat in wat de POH-GGZ kan bieden vanwege diens kennis en ervaring. De ggz kan bijdragen waar het om scholing van de POH-GGZ gaat. En natuurlijk ook in het bieden van laagdrempelig overleg tussen ggz, huisarts en POH-GGZ in de dagelijkse praktijk.”

Een deel van de oplossing ligt vervolgens in versterking van het sociaal domein, stelt Smalenburg. “Als professionals in het sociaal domein een rol kunnen spelen op gebieden als financiën, huisvesting, eenzaamheid en dergelijke, zal dit stress schelen en daarmee de mentale